

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Appendix Apologetica, Id est, Opponentis sic nominati
Responsio Brevis, Ad Prodrum, Disputationis Secuturæ**

**Fibus, Bartholomæus
Schweitzer, Johannes**

Coloniæ Agrippinæ, 1682

[Text]

urn:nbn:de:hbz:466:1-39318

Admodum Reverende & Eximie
Pater Magister.

IN reditu meo ad Ubios, à quibus negotii causâ paulisper abcesseram, reperi typis editum, & vulgatum in absentia mea libellum, qui inscribitur : *Prodromus disputationis secuturæ pro confirmatione sententiæ de tenenda in concursu opinionum probabiliore, id est, iusta querela de RESPONSIONE BENIGNA, seu APOLOGIA OPPONENTIS.*

Multum egimus, ut dum Epistolæ meæ respondere conatur, apertius se proderet. Hieronymus Epist. 14.

1. *Tandem* (ita incipit Paternitas Vestra)
prodit in lucem partus ille infelix & monstrosus, licet parturienti, quemadmodum simiæ suus difformis catulus videatur pulcherrimus, APOLOGIA pro conscientis infirmis. Proruperunt ex fædo luto prognati mures, plurimæ injuriosæ & scandalosæ censurae, quibus ego & Dissertationis triplicis Approbatores, Eximii SS. Theologiæ DD. & doctrina in scriptura, Conciliis, Patribus, solidè fundata ro-
(2 *duntur*

duntur ab Apologista Satyrico & Declamatore.
&c. quot verba, Eximie Pater, tor acerbæ mentis
argumenta. Quid mitius possum respondere,
nisi :

*Sufficit mihi probare mea, & aliena non
carpere. Hieron. Epist. 13.*

2. Objicit mihi, quòd *singam me hostem &
falsò prætexam me injuriis provocatum.* Sum
hostis: sed quales erant Israëlita, de quibus Hie-
ron. Epist. 11.

*In Paralippomenon libro legitur, quòd fi-
lii Israel ad pugnandum processerint
mente pacificâ, inter ipsos quoque gla-
dios non suam, sed pacis gloriam cogi-
tantes.*

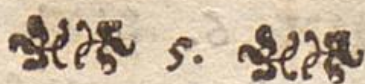
Quibus & quantis injuriis provocatus sim, po-
test videre, qui oculos habet, in Dissert. triplici.
Judicent alii quod volunt; Ego ad Lectores
prudentes, intelligentes, cordatos appello.

*O vita Pauperum Deus, in cujus sinu non
est contradictio, plue mihi mitigatio-
nes in cor, ut patienter tales feram.*

Aug. l. 12 Confessionum. cap. 25.

3. Pergit protestari, quòd *vagam* solùm pro-
babilitatem oppugnaverit in suis libellis. Ita est:
*vagam & versatilem illam, super quâ fatetur, ex
vero testimonio Terilli, esse adeò gravem contro-
versiam, ut mundum gravior & acrior nunquam
impleverit.* Probè intelligimus, quo spectent ar-
gumenta dissert. triplicis in cap. 3. Apologiæ meæ
dilucidè refutata,

Quid

*Quid contentiosius? quàm ubi de recon-
stat, certare de nomine? Aug. ep. 174.*

Pace Paternitatis Vestrae dixerim, censuræ suæ in Probabilisticam immaturo nimis iudicio latæ, velut in RADICEM, timere incipit, memorem mandati Pontificis, quod ad calcem damnatarum propositionum tulit Innocent. XI in virtute S. Obedientie, de non censurandis doctrinis, quæ adhuc inter Catholicos hinc inde controvertuntur, donec à S. Sede cognitæ sint, & iudicium proferatur.

Quia periculosum intelligis esse quod dixisti, rursus illud superfluis verbis temperare conaris. Hieron. Epist. II.

4. Gloriatur, quod me convicerit in pluribus producendis Societatis Doctoribus, qui probabilisticam docuerint. Omnino duos protulit ignobiles Viros. Cur non Suarios, Vasquios & similes adjunxit? unanimiter enim omnes Societatis Doctores improbant vagam, temerariam & creperam Probabilitatem, quam impugnasse cupit videri Paternitas Vestra.

Si autem me reprehendis errantem, patere me quæso cum talibus errare; & cum me erroris mei socios multos habere perspexeris; tu, veritatis tuæ ad stipulatorem adferre debebis saltem unum. (exceptione maiorem) Hieron. Epist. II.

Inter-

§. Interpretatur Paternitas Vestra verba Pontificis, & per *modum opinandi, qui irrepit, alienum omnino ab Evangelica simplicitate*; dicit intelligi opinionem, quæ licitum facit sequi sententiam probabilem relictâ probabiliore. Nollem ego, Eximie M. nollem hanc à me factam esse interpretationem. Definire talia, est sedentium in suprema Cathedra Ecclesiæ, Pergit tamen probare, quia probabilistica est, quæ *latam facit salutis viam*. Omnino *latam* in sensu Psalmistæ: *Latum mandatum tuum nimis*. Psal. 118. & sicut ipsa Veritas loquitur: *fugum meum suave est, & onus leve*. Matthæi 11. Neque angustior, neque latior via salutis reddenda est, quam fecerit Salvator. Medium tenuere beati. Nunquid potiori jure possem retorquere?

Si non vis intelligere, aut si te fingis non intelligere, noli obstrepere volentibus & valentibus intelligere. August. 1. 4. contra Julianum cap. 46.

6. Vetus canticum assumit, quod *ledere non intenderit Societatem Jesu & ipsius DD.* non intenderit sanè: intentio ad Deum pertinet; nos literam judicamus. Læsisse agnoscunt, quot sine partium studiis viri prudentes, intelligentes, cordati, judicant, etiam sæculares. Consultatur Apologia mea.

Attendat vigilantia mentis tuæ, neminem contaminari posse ignotorum ignotisq; criminibus. Aug. Epist. 164.
7. Ratione

7. Ratione impugnor; quia *motivum Opinionis probabilis in concursu probabilioris, non est tale, ut vir doctus & pius, prudenter possit assentiri.* Condemnantur iterum gravissimæ imprudentiæ, qui in concursu certò probabilioris sententiæ tueri pergunt inmaculatam Conceptionem B. Virginis, quibus minimè tamen displicere cupit Paternitas Vestra. Condemnantur & scholæ, quæ in certorum DD. sententias conjurant. Michael Salonijs respondit. Consulatur Apologia mea. Quidni liceat retorquere.

Non laboras, ut me intelligas, quod facillimè potes; sed laboras, ut me refellas, quod non potes. Aug. lib. 3, operis imperf.

8. Dicit me *calumniis decertare, armisque lege divinâ & humanâ prohibitis.* ita planè! quia retorsi in nocentes, quod ipsi in innocentem: id quod retorsi, calumnia est. Et hoc invenitur è peccatis meis esse gravissimum, quia retorsi. Si autem hoc vitio mihi verti potest, quanto vitio tribuendum erit his, qui primi læserunt & per injuriam provocarunt.

Tollamus ista omnia de medio: amemus pacem, quam omnis doctus & indoctus intelligit præponendam esse discordiæ. Aug. Epist. 116.

Libellos de Radice male & scandalosè fundatos pronuntiavi, *crudos, incoctos*: Fateor. Libens revocabo, dummodo cum Societatis Doctoribus,

communi veterum Thomistarum & Scotistarum, temerariam solum & creperam probabilitatem oppugnandam suscepit. Quod *temeraria* sint *asserta super quibus edificant Approbatores*, probat instrumentum Authenticum contra *impacta Eminentis Jansenismi calumniam*, cui lixivium paravit septimus Approbator. Nec pluribus hic opus.

Itane calumniam imputamus nos tibi? ut ignoscas peto. Aug. 174.

9. Sed infirmare nititur Paternitas Vestra instrumentum istud, propter *examen* scilicet *superfluum & tumultuosum* institutum à Domino Notario. Non veretur Paternitas Vestra actionem injuriæ? considerentur formalia instrumenti, quod addit de protestatione à discipulo Religioso interposita, falsum est: solum asseruit, uti schola testari potest, revocatum fuisse in Appendice Dissertationis, quicumque ex parte Paternitatis Vestræ intercurrisset error. Opposui factam non esse revocationem nisi conditionatam, sub hac scilicet conditione, *si unus idemque esset omnium Scriptorum tenor*, quem allegaram in Apologia. Nodum quærit in scirpo Eximius Pater. Errorem si fateretur, laudaretur humilitas. Ecce provooco coram tota hac urbe, si vel unus unicus adduci possit è Discipulis meis, quorum facile triginta Religiosi exceperunt mea dictata in puncto controversiæ, è quibus aliisque non pauci etiam favent honori Paternitatis Vestræ, adduca-

tur

tur inquam vel unus unicus, etiam falsarius iste, qui Paternitatem Vestram in hunc labyrinthum induxit, & tot scandalorum occasionem imprudens dedit, si contestari audeat aliter me dictasse ac citavi. Agnoscat vel convicta suum errorem.

Si volueris, tacebis, & desines insidiari veritati. Aug. Ep. 165. *à qua cum sanos habeas & vigiles oculos, nescio, quā dissimulatione avertisti.* idem Ep. 9.

10. Arguit me quòd *Censuras Approbatorum dixerim fucis illitas.* Dictum de iis, quarum formalia allegavi.

Da veniam, si quid liberius dixi, non ad contumeliam ullius, sed ad defensionē meam. Potes considerare, quantam mihi respondendi necessitatem imposueris. Aug. 174. Epist.

11. Provocat, Ut specificem illos, de quibus sic habent formalia dictatorum: Neque miretur Lector, quòd unus alterve Religiosi instituti vir nonnihil notatus fuerit: vellem, inquit Paternitas Vestra, scire, quinam sint illi unus alterve. Sunt Vincentius & Pseudo-Philalethes: non tamen Jansenismi notā illos notavi. Utrūm notari meruerint, nihil huc pertinet. Quid igitur de Mercoro? *Fatetur enim Opponens unum esse è notatis.* Nè in mentem quidem Opponenti venit, eum notare. Quam nihil horum objicere opus foret, si præscriptam Sandæo legem charitatis observare voluisset in alienis mitius interpretandis.

Amemus, quod cantamus. Aug. Ep. 50.

12. Novo argumento impugnor, super *impugnata Jansenismi calumnia*. Ita enim Paternitas Vestra: qui inurit notam *Jansenismi sententia probabilioristica*, eandem impingit illis, quos asserit esse illius sententia propugnatores. Atqui Opponens inurit notam *Jansenismi sententia probabilioristica*. Minor probatur, quia ipsam appellat *filiā Jansenismi*. Nihil æquè deest Paternitati Vestræ, quàm ut memoratæ calumniæ suspectū reddat innocentem. Intellego cur hoc tam sollicitè quærat. Ariadnæ filium optat, quo se sociosque, quos improvidè introduxit, è labyrintho iterum educat. Cum adverterint homines, inquit Aug. epist. 74. *in hac re tam ingentē famem cordis tui, multi gaudebunt se invenisse occasionē, ut ad pauca, Euge, Euge, tam potentem virum faciunt amicum*. Paucis respondeo. Matrem posse veneficam esse, ut filia tamen non sit. Solutum est argumentum. Qualia exquiruntur, ut falsitas triumphet?

Quid hoc est aliud, quàm quòd quidam scripsit de vobis: quod volumus, sanctum est. Aug. Ep. 48.

13. Nunc animum intendat Lector timoratus. Ex eo, quòd Paternitas Vestra sententiam Probabilioristicam studuisset malè applicatis PP. testimoniis illustriorem reddere, eam vocavi *Probabilioristicam corniculam alienis plumis ornatam*. Sufficiens hoc visum fuit argumentum sapientissimo viro, qui probabiliora & tutiora sectatur in omnibus, ut procederet in his formalibus: *Posteriora*

*piora hac verba de Cornicula serviunt ad melius intelligendum, quis sit Author honorifici istius in nuptio actu Doctorali oblato carminis, cuius symbolam erat, non mutata luce fulget. quo celebratus fuit novus sol Doctorum (me intelligit) per se mobilis, non aliena luce fulgens. &c. Errat, iterumq, turpiter errat suspiciosus Magister. Non sum Author, ne vidi quidem, nisi multo tempore a Promotione peracta. Neq; adeo constat mihi, utrum talia contineantur in carmine. Juramentum offerre possem, nisi vereretur iterum religiosissimas aures percellere, de quo infra num. 16. Et haec tamen suadere pergit, & feliciter persuadet Eximiis MM. NN, ad invidiam mei. Pudet allegare, quae & qualia super hac irreligiosa suspicione aedificat. Lector ipse inspiciat PRODRUM & erubescat: in quo etiam praecinuntur mihi carmina Cornicis & superbientis Pavonis, meque hortatur Paternitas Vestra, ut orem: *Expelle Domine, expelle à me spiritum superbiae, & concede propitius thesaurum humilitatis tuae.* Post quae subicit, *oramus & nos cum illo, &c.* (appello te quicumque haec legis, prudens, intelligens, cordate Lector, utrum talia non sint, quibus me laesum justè conqueri possim? pluribus super sedeo) & hisce tamen ineptissimis neniis avertit Paternitas Vestra animos eorum à me, quos mihi maximè observandos ducò.*

Dolendum, quòd sint, qui detrahendo nobis, ceterorum animos, à quibus diligere
vide-

videmur, adversus nos perturbare conantur. Aug. Epist. 227.

14. Pergit occinere mihi censuram Innocentii XI. Clodius accusat, Author libellorum de infami Radice, quam quia censuravi, reus agor. At pronuntiavi etiam de doctrina probabilioristica, eam ad hoc natam esse, ut conscientias timoratorum quidem omnino turbet & inquietet; eorum verò, qui minus timorati sunt, etiam in desperationem salutis precipitet. Justis omninò ex rationibus id asserui de doctrina paternitatis Vestræ sic universaliter sumpta sine omni exceptione aut mitigatione. Si Angelicus Doctor 1.2. quæst. 90, art. 2. inquit, *Par non esse, ut severe leges interpretemur, cum tam grandi molestia & periculo subditorum: eò quòd nulli debeamus laqueum injicere; quantò magis hæc doctrina valebit, nè leges novas & intolerabiles feramus absque sufficiente rationum fundamento? Non eruntur homines à luto peccatorum, sed per ejusmodi incertarum legum doctrinas profundius in illud merguntur, quia desperatiùs. Præterquam, quòd per ejusmodi sententias horrendum conscientia inquietentur.* inquit Gerson 3. parte lect. 4. de vita spirit. coroll. 11. subscribit Gabrielin 4. distinct. 15. art. 2. sic habens: *Nisi evidenti ratione constet, aliquid esse peccatum, incautum & malum est dicere, quòd sit peccatum.* Rationem addit: *quia hoc est, ponere laqueos pedibus ambulantium.* Plus illis nihil asserui. Quin & ipse Fagnanus obeandem rationem verat Clericos gratis damnari. Consulatur Apologia. Quæso

*Quaeso & iterum deprecor, ut ignoscas
disputatiuncula mea, & quod modum
meum egressus sum, tibi imputes.*

Hieron. Epist. 11.

15. At ecce novo argumento gravissimo impugnor. Dicor dixisse, *Surrexerunt quidam de Hæresi Janseniana, dicentes: Oportet præcipere, servare legem probabilioristicam*, ex quibus formalibus ita procedit Paternitas Vestra: *judicet Christianus & intelligens Lector, qualiter notetur hæc sententia cum adherentibus & patrocinantibus illi, inter quos ego minimus. Neque solus sum in hac Universitate &c.* Post quæ ita pergit: *judicet quilibet prudens, an hic Author (me putat) habeat sufficiens fundamentum protestandi de injuria, si dicatur Propugnatores & fautores hujus sententiae notari ab eo notâ Jansenismi? judicent Eminentissimi, Illustrissimi & Reverendissimi in urbe Romana & extra viuentes, hujus sententiae Patroni.* Plura videat Lector in PRODROMO. Quid igitur? *Surrexerunt quidam de Hæresi Jansenistarum, dicentes: Oportet præcipere, servare legem probabilioristicam: Ergo Eximius Pater SCHWEITZER & ceteri Fautores Probabilioristice notati sunt notâ Jansenismi.* Quomodo sequitur? norunt Logici vix salutatis Philosophiæ liminibus, à non distributo, malè procedi ad distributum. Aliqui surrexerunt: ergo isti & isti, & omnes. Et super hac tamen argumentatione præclara appellantur Eminentissimi, Illustrissimi, Reverendissimi, &c. judicent Logicæ discipuli.

In lon-

In longum sermo protractus carens intelligentiâ: & dum non sentitur ab imperitis, minùs reprehenditur. Hieron. Epist. II.

16. Reprehendor, quòd coram congregato Concilio sacrae Facultatis non compulsus juraverim. *Jurabis*, inquit Paternitas Vestra ex Hieremiae 4. *in veritate, in judicio, & in justitia*. Subjungit: *Perculsi sumus, quia videbantur deesse eomites requisiti ad legitime jurandum*. Ecqui comites? an deficiunt etiam Apostolo Rom. I. *Testis mihi est Deus, quòd sine intermissione memoriam vestri facio?* Quis compulit jurare? in quo judicio? pro qua justitia juravit? Simile quid objicit Paternitas Vestra, mihi contestanti, quòd nollem sacrum tribunal frequentare & & Professoris munus obire, si judicarem Paternitatis Vestrae doctrinam esse vel minimè probabilem. Iterum profiteor, si probabile est, Probabilisticam esse radicem, ignorantiam invincibilem nullam dari in lege Divina, naturali & positiva. Qualia docemur in crudis & incoctis illis libellis.

Nihil deinceps nocendi cupiditate fiat: sed omnia ad consulendum charitati. Augustin. Epist. 54.

17. Post hæc ob læsum Vincentium arguor. Malo argui, quàm arguere & plausum facere Sectariis. Nihil addam his, quæ in Apologia de Vincentio allegavi.

Cate-

Caterum novit Prudentia tua, puerilis esse jactantia, quod olim Adolescentuli facere consueverant, accusando illustres viros suo nomini famam querere. Hieron. Epist. II.

18. Deniq; pergit me reum facere, quod docuerim, non posse adduci rationem convincentem, cur fornicatio in quibusdam circumstantiis sit jure natura illicita. Iterum respondeo, quod expressè docuerim & dictaverim, in nullis circumstantiis licere quævis carnis peccata. Seposita tamen Authotitate Ecclesiæ rationem esse difficilem pro certis circumstantiis; cum vel ipsum Augustinum latuerit. Consulatur Apologia, & intellectibus non voluntatibus certetur.

Quare aperitis aures ad sermones dicentium, quod nunquam probare potuerunt? August. 171. Epist.

19. Et hæc responsio mea brevis est ad Pro-dromum. Superest pauca replicari ad Metadromum, id est, *disputationem de incertitudine sententia probabilistica, seu Confirmationem sententia probabilioristica* &c. Sic posteriorem libellum intitulat Paternitas Vestra modestiæ memor, ut desistat ab injuriosa censuratione doctrinæ nostræ, velut Radicis damnatarum propositionum. Et nunc

Scias

*Scies opere difficilius esse confirmare sua,
quàm aliena reprehendere. August.
Epist. 11.*

20. Lectorem Paternitas Vestra alloquitur in formalibus Dedicationis à me factæ in Apologia, pauculis immutatis. Laboris compendium quæsiuit: quod non improbo. Hoc tamen displicet, quòd textum Augustini alleget ex libro 1. de bapt. contra Donatistas cap. 3. Responsum fuit pag. 87. Apologiæ. Similem in aliis secuturis cramben ad nauseam recoquit.

*Aliam defensionem para, si potes, nè, dum
negas, quòd convincam, moras facia-
mus. Aug. Ep. 172.*

21. Oppugnor: si doctrina probabilistica sit certò vera, vel est ex terminis nota vel per discursum? R. per discursum, qui extat in Apologia. Infirmare hunc multis nititur per undecim paragraphos, sed, ut verum fatear, vulnera non facit. Primum inquit; ut in compendio proponam; si Probabilioristæ tollunt suave jugum Christi, ergo & Probabilistæ, qui in necessariis necessitate medii solent etiam obligare ad tutiora.

Resp. Pauca hæc esse, quæ necessitate medii ad salutem requiruntur: innumera autem, eaque difficillima pro omni statu, conditione, ætate, quæ ex necessitate præcepti imponunt Probabilioristæ. Si quas speciales exceptiones plures faciunt probabilisticæ Doctores, omnino eas

eas

cas non improbamus: De quibus tamen nihil certi decidendum sumimus in præsentī. Quod de cœcitate Phariseorum additur, spontanea, pertinax, detestabilis fuit, nullâ nitens ratione probabili strictè sumptâ.

Crede, sic est, ita te fruar in ipsa voluntate, & in ipsa, cujus umbrâ avertaris, dignitate veritatis. August. Epist. 56.

22. In 2. §. nihil invenio refutatione dignum. Objicit sibi varia ex jure Canonico ipsa Paternitas Vestra, quæ non attigi in Apologia. Acquiescam, si mea refutet. Istud verò etiam placet, quòd nunc tandem fateatur, saltem in materia justitiæ licere ei, cui favet possessio, sequi sententiam minùs probabilem. Et sic solvuntur argumenta differt. triplicis generaliter probantia contra nos. Judicet intelligens & cordatus Lector. Si autem id licet, quomodo tenebimur ex præcepto vitare, quo possumus meliori modo, periculum peccandi? quali tamen argumento immediatè post gratiis oppugnamur. Eiusdem §. pag. 18. me reum agit traditarum in Apologia propositionum, quæ sunt 62. & 63. inter damnatas ab Innoc. XI. Prior sic habet: *Proxima occasio peccandi non est fugienda, quando causa aliqua utilis aut honesta non fugiendi occurrit.* Posterior: *Licitum est querere directè occasionem proximam peccandi pro bono spirituali vel temporal*

)) (

rali

rali nostro, vel proximi. Admitto non qualem-
cunque causam utilem aut honestam sufficere,
nec quaecumq; bonum spirituale, vel temporale
ad se exponendum tali periculo. An fortè Paterni-
tas Vestra audebit interpretari factam esse dam-
nationem tam strictâ ratione, ut nulla penitus u-
tilitas, honestas, necessitas excuset? Præsumo de
meliori intelligentia. Si autem aliquando excuset,
quomodò me reum facit, qui in his formalibus
processi: *Esse itaque, non operetur prudenter, qui
se periculo exponit, si hoc temerè, si sine causa, si si-
ne spe evadendi &c. faciat; potest tamen pruden-
ter operari, si hoc faciat sine temeritate, cum hone-
sta causa & spe, imò certitudine evadendi.* Judi-
cet inter nos intelligens & cordatus Lector.

*Veritas dulcis est & amara. Quando dul-
cis est, parcat: quando amara, curat. Si
non recusas bibere, quod in hac episto-
la offero, probabis, quod dixi. Utinam
sicut mihi non obest, sic nec tibi obesset,
quidquid contumeliarum mihi irro-
gas.* August. Epist. 211.

23. Quæ tertio paragraho adducuntur, ni-
hil probant contra doctrinam Apologiæ. Ad
locum Divi Aug. ex lib. contra Donatist. de
Bapt. c. 1. responsum est sufficienter pag. 86. &
87. Similiter §. 4. nihil solidæ rationis occur-
rit, quâ infirmetur argumentatio ex irrefragabi-
li authoritate Doctorum Probabilistarum evi-
denter

denter à me deducta in Apologia. Sed neque ullo argumento gravi oppugnamur §. 5. quod judicare potest, qui legit & intelligit, quod in Apologia tradidimus.

Si autem illud tibi non vacat legere, nec mihi vacat frustra verba jactare. August. Epist. 175.

24. §. 6. Conatur Paternitas Vestra omni modo probare, quòd sententia probabilis in concursu probabilioris amittat motivum, cui vir prudens possit assentiri. Paucis responsum est suprà num. 7. & fusiùs in Apologia. Unum addo notatione dignissimum: quia dato etiam (licet certò falsum sit) quòd imprudenter ageret, quicumque consensum præberet minùs probabili cognito ut tali; nos tamen consensum damus probabiliori, seu magis probabili ut tali: quia ut rectè Michael Saloniùs vester (cujus testimonium & argumentationem meam ex testimonio ipsius deductam consultò & præterit & dissimulavit Paternitas Vestra, eò quòd apertæ falsitatis convinceretur & responsi nihil occurreret) magis probabile quàm non licere. Sic etsi speculativè esset probabiliùs, quòd pingere sit illiberale, quia tamen probabile manet, esse liberale, & certò probabilius est, licere sequi minùs probabile, etiam probabiliùs erit licere pingere, quàm non licere (tametsi tamen prudentius abstinenceatur, dum non cogit necessitas) adeòque

)()(2

etiam

etiam principiis vestris insistendo, certò licebit sequi sententiam licèt minùs speculativè probabilem. Possem fusiùs deducere præsens argumentum; sed brevitati consulendum duco, cum possim facilè intelligi ab eo, qui intellectibus non voluntatibus pugnat.

25. Quod §. 7. probare nititur, ex eo refellitur, quod jam dictum est: quia probabilistica est certò probabilior; ne dicam est simpliciter certa, consulatur Apologia. Sed neque §. 8. ullà ratione enervat argumentationem in Apologia deductam ex defectu sufficientis promulgationis legis probabilioristicae. Quod de Cardinale Pallavicino adducitur pag. 79. non probatur. Neque Celladii ad probandum auctoritas à nobis velut sufficiens acceptatur. Specialiter autem hoc paragrafo dantur verba speciosa, præterea-que nihil.

26. Celladii argumentum, quod adfertur §. 9. non ligat: juris enim ipsius naturæ est, tamdiu non constringi agens liberum, donec probeatur lex. Perindè autem hoc tenet in materia justitiæ, aliarumque virtutum, licet fortè cum pauculis limitationibus, de quibus ex professò agendum hìc non sumo. Postea adducit formalia quædam ex Responsione Apologetica, quæ gratis, inquit à me declamari, Peto igitur ostendi in Dissertationibus de *Radice*, vel umbram rationis, ex qua divinare potuerim placere Paternitati Vestræ, ut liceat aliquando sequi minùs proba-

bilem in concursu probabilioris. Sequuntur ; quibus iterum studet me reum agere violati Pontificii mandati. Clodio responsum est suprâ. Pessimè autem applicatur à Paternitate Vestra, & Mercoro contra Apologistam & Probabilistas Doctores istud Prov. 6. *Est via, quæ videtur homini recta, sed novissima ejus ad inferna deducunt.* Talia declamet Paternitas Vestra contra Hæreticos : Nos Ecclesiæ Catholicæ obediētes filii sumus, & malumus chara omnia cum sanguine & vita profundere, quàm scientes legem Dei prævaricari. Non judicet, iterum moneo, *antequam veniat dies Domini.*

Si autem tu vides, quia injustum est: fac, quod decet. August. Epist. 211.

27. §. 10. & 11. nihil adducitur, ad quod responsio non facilè deducatur ex responsione Apologetica. Seipsam quoque impugnat Paternitas Vestra pag. 115. & 116. quia concessit licere in aliquibus sequi minus probabile.

Quòd quantum dedeceat, quanquam tuorum studiorum raptus ardore prorsus nolis attendere: tu etiam sentis tamen. August. Epist. 56.

28. Denique finit Paternitas Vestra improbris dièteriis, cùm debuisset potiùs veniam rogare pro manifesta & evidente injuria, eaque tam gravi,

gravi, tamque multiplici, quâ me & Doctores Probabilistas affecit. Colligi hoc potest ex instrumento meo Authentico, ex ineptissima censura Radicis, ex fœdissimis Epithetis, quæ occurrunt in Dissert. tertia, ex Approbationibus Dissert. Triplicis, istâ in primis caninâ septimâ, quàm suâ privatâ authoritate imprimi curavit, & ex pluribus aliis. Con dono tamen hæc omnia Paternitati Vestræ in visceribus JESU Christi, quem ut Probabilista & Probabiliorista inveniat propitium Judicem, animitus precor. Ut finem inveniat Allelo-logomachia Paternitatis Vestræ. Quod insuper sub finem disputationis mihi exprobrat juventutem & ignorantias, & istud con dono. *Canis autem sunt sensus hominis, & ætas senectutis vita immaculata.* Sap. 4. Toties re coquens cramben recoctam, concludo &

Rogo, si fieri potest, ut inter nos quæramus & differamus aliquid, quo sine amaritudine discordia corda nostra pascantur. Si autem non possum dicere, quid mihi emendandum videatur in scriptis tuis (Dissertationibus) nec tu in meis (Responsionibus Apologeticis) nisi cum suspitione invidia & lésione amicitiae, quiescamus ab his, & nostræ vitæ salutique parcamus. August. Epist. 15.

29. Ultimum & hoc rogo, ut desinat mihi
objicere, quòd meæ Responsiones prodeant sine
Censura & Approbationibus. Censura adest,
quia eduntur permissu Superiorum, ad quos me
remisit ordinarius Censor. Approbatores mul-
tos non invideo Paternitati Vestræ, dummodo
causæ justitia stet pro me. Illorum obstetrican-
tes manus non imploravi, uti malè exprobrat Pa-
ternitas Vestra, sed volui me legi subicere, ad
quam non tenebar. Interim *non sunt Hebrææ
sicut Egyptiæ mulieres, ipsæ enim obstetricandæ
habent scientiam, & priusquam veniamus ad eas,
pariunt.* Concludo:

*Sic culpa est, respondisse, quæso ut patien-
ter audias: Major est provocasse. Sed
faceessant querimonia. Sit inter nos
puræ germanitas, & deinceps non quæ-
stionum, sed caritatis ad nos scripta
mittamus. Hieron. Epist. 18. ad
Augustinum.*

Maneo

*Admodum Reverendæ & Exi-
miæ Paternitatis Vestræ*

Servus in Christo

B. F. S. J.

Handwritten text in a cursive script, likely from a 17th or 18th-century manuscript. The text is arranged in several paragraphs, though the ink is faded and the handwriting is difficult to decipher. Some legible fragments include "Venerabili", "Pater", and "Augustinus".

Handwritten text, possibly a signature or a title, located in the lower middle section of the page. It appears to be "Abbas Benedictus" followed by some illegible characters.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a date or a reference number, appearing as "B. F. 2. 5."